

ת"פ (חדרה) 38365-03-22 - מדינת ישראל - שלוחת תביעות חדרה נ' אבי נחשונב

ת"פ (חדרה) 38365-03-22 - מדינת ישראל - שלוחת תביעות חדרה נ' אבי נחשונב ואח'שלום חדרה
ת"פ (חדרה) 38365-03-22

מדינת ישראל - שלוחת תביעות חדרה

נ ג ד

3. אבי נחשונב

באמצעות ב"כ עו"ד ג'קי סגרון

בית משפט השלום בחדרה

[06.10.2024]

כבוד השופטת נורית הרצמן אבי-יצחק

החלטה בעניינו של הנאשם 3

החלטה בשאלת התאמתו של הנאשם 3 לריצוי מאסר בעבודות שירות.

רקע עובדתי:

1. הנאשם שבפניי הורשע ביום 15.1.23 על בסיס הודאתו בכתב אישום מתוקן במסגרת הליך גישור שהתקיים בפני כב' סגנית הנשיאה (כתוארה אז) השופטת פנינה ארגמן, והניב הסדר דיוני של תיקון כתב האישום לגבי שלושת הנאשמים, ללא הסכמה עונשית. הנאשם הורשע בעבירות של התפרצות למקום מגורים/תפילה כדי לבצע עבירה לפי סעיף 406(ב) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 [להלן - החוק]; הסגת גבול לפי סעיף 477 לחוק; וגניבה לפי סעיף 384 לחוק, אשר בוצעו בצוותא עם שני הנאשמים הנוספים. שלושת הנאשמים נשלחו לקבלת תסקירי שירות המבחן והתיק נקבע להמשך דיון פני כב' סגנית הנשיאה ארגמן.

2. בדיון מיום 17.1.24 הורתה כב' השופטת ארגמן על הגשת תסקיר משלים וכן על קבלת חוות דעת ממונה על עבודות השירות.

3. ביום 26.3.24 התקבלה מאת הממונה על עבודות השירות הערכה ראשונית לגבי הנאשם 3 ובקשה לדחיית מתן חוות הדעת, מאחר שטרם התקבל מענה ממשטרת ישראל האם קיימת מסוכנות כלפיו או כלפי סביבתו אם יישא עונש מאסר בעבודות שירות. בדיון שהתקיים ביום 27.3.24 הורתה כב' השופטת ארגמן על הגשת חוות דעת סופית של הממונה על עבודות השירות עד ליום 7.5.24, לקראת דיון טיעונים לעונש שנקבע ליום 20.5.24.

4. בתאריך 16.5.24 הועבר התיק להמשך שמיעה בפני המותב הנוכחי, בהחלטת כב' סגנית הנשיאה, השופטת ליזי פרוינד, לאור פרישתה הצפויה של כב' השופטת ארגמן.

5. ביום 16.5.24 התקבלה חוות דעת הממונה על עבודות השירות, מושא החלטה זו. בחוות הדעת המסכמת צוין כי המועמד בן 45, סיים 8 שנות לימוד וקיבל פטור משירות צבאי, בעל רקע תעסוקתי יציב כ-10 שנים במכירת ירקות. שולל שימוש בסמים וצריכת אלכוהול. לחובתו הרשעות פליליות קודמות בעבירות של קשירת קשר לפשע, איומים, ניסיון לקבלת דבר במרמה, התנהגות פרועה במקום ציבורי ועבירות רכוש. בעברו שני מאסרים בפועל מהשנים 2008-2009 ומשנת 2016. בשנת 2014 ביצע עבודות שירות לתקופה של חצי שנה אולם בשל תפקוד לקוי והיעדרויות רבות נעשתה הפסקה שיפוטית. בשנים 2019-2021 ביצע עבודות שירות לתקופה של חצי שנה בגין עבירות תעבורה, סיים עם השלמת ימים. לשאלת ההשמה, רופא המערך מצא את המועמד כשיר לעבודות שירות עם מגבלות - ללא הרמת משאות כבדים.
- בשאלת ההתאמה, נמצא כי המועמד אינו מתאים לריצוי מאסר על דרך עבודות שירות מהעילה המנויה בסעיף 51(ב1)(2) לחוק העונשין: נוכח קיומו של יסוד סביר לחשש לפגיעה בגופו או בחייו של אדם לרבות בנאשם, בהתבסס על חוות דעת שניתנה על ידי משטרת ישראל. עיקרי המידע: מהיוועצות עם יחידת השטח הרלוונטי עולה כי הנדון עוסק בפלילים, קיימת מסוכנות ועל כן משטרת ישראל מתנגדת להעסקת הנאשם בעבודות שירות.
6. ב"כ הנאשם אשר לא השלים עם עמדה זו, ביקש לערוך דיון לפי סעיף 51(ב4) לחוק העונשין, במעמד קצין המודיעין והצדדים, זאת על מנת לבחון את העמדה המתנגדת ולנסות להציג, כי הנאשם אינו מסוכן לעצמו או לאחרים ומתאים לריצוי מאסר בדרך של עבודות שירות.
7. להשלמת התמונה יצוין כי בעניינו של הנאשם הוגשו שלושה תסקירים של שירות המבחן, מהתאריכים 7.11.23, 15.1.24 ו- 25.3.24 כשהאחרון כלל המלצה לענישה שיקומית - טיפולית. הדיונים וטיעוני הצדדים:
8. דיונים בעניין התאמת הנאשם לרצות את עונש המאסר בעבודות שירות התקיימו בתאריכים 30.6.24 ו-19.9.24. לשני הדיונים התייצב ב"כ המאשימה בלוויית נציג משטרת ישראל, רפ"ק ציון לוי - קצין בילוש ומודיעין בתחנת חדרה. בדיון מיום 30.6.24 לאור אילוצים טכניים (שנבעו משינוי שעת הדיון בהתראה קצרה לבקשת הסנגור) ולבקשת ב"כ המאשימה, התקיים תחילה הדיון במעמד צד אחד שבמסגרתו הוצג בפני מידעים מודיעיניים (מסמכים שסומנו במ/1 - במ/12) וקצין המודיעין הסביר את התנגדות המשטרה לריצוי עבודות שירות ואודות החשש לפגיעה בנאשם מצד גורמים עברייניים בכירים, שלא ניתן לתת לו מענה מספק באמצעות הרחקה לאזור אחר או פתרונות אחרים [נערך פרוטוקול בכתב יד לדיון במעמד צד אחד, שיועבר לכספת בית המשפט]. בהמשך היום, התקיים דיון במעמד שני הצדדים (וללא קצין המודיעין) שבמסגרתו שטח הסנגור את מלוא טענותיו.
9. ב"כ הנאשם טען כדלקמן:

- א. היה רצוי שקצין המודיעין ישתתף בדיון לצורך בחינת האפשרויות להשמת הנאשם. יש החלטות לפיהן מי שאמור להגיע לדיון הוא לא קצין מודיעין של המשטרה אלא של שב"ס. קיימת בעיה מובנית שכן נציג משטרת ישראל לא מכיר את כל המקומות הפוטנציאליים לשיבוץ, ולכן אינו יכול לדעת אם אכן אין מקום שיכול להתאים לריצוי עבודות שירות וייתן מענה מספק.
- ב. הנאשם הוא לא ראש ארגון פשע, לא היה ניסיון לחיסולו או לפגיעה בו, למרות שהוא עובד בדוכן בשוק העירוני בחדרה מזה 12 שנים תוך שהוא מפרסם את פעילותו בסרטונים המופצים ביישומון 'טיק טוק' ומגיע כל יום לעבודתו באופניים מאור עקיבא. במסגרת תנאי השחרור שלו בתיק זה אושר לנאשם לעבוד בשוק שעות רבות והדבר לא מתיישב עם טענת קצין המודיעין.
- ג. בשנת 2021 הנאשם ריצה עבודות שירות בשלושה מקומות שונים (בדואר, בבית העלמין ובבית אבות) למשך 9 חודשים.
10. ב"כ המאשימה הדגיש כי ללא קשר לשאלת ההתאמה לריצוי עבודות שירות, המאשימה מלכתחילה לא הציעה ולא הסכימה לענישה שיכולה להיות בדרך של עבודות שירות, אלא מדובר היה בהחלטה של כב' השופטת ארגמן שמצאה לשלוח את הנאשמים לקבלת חוות דעת ממונה. לגופו של עניין ההתאמה, סמכה המאשימה את ידה על עמדת קצין המודיעין.
11. בתום הדיון הוריתי על קיומו של דיון המשך שבו יוצג בפניי מידע נוסף כפי שנדרש על-ידי במסגרת הדיון במעמד צד אחד. דיון זה נקבע תחילה לתאריך 2.7.24 אך בהמשך נדחה בשל אילוצים שונים של בית המשפט ושל הצדדים, והתקיים ביום 19.9.24. בדיון זה הציג קצין המודיעין בפני בית המשפט, במעמד צד אחד, את המידע הנוסף שנדרש בהתאם להחלטה מהדיון הקודם בנוגע לסיכון הפגיעה בנאשם [במ/13], וכן מידע נוסף מהתקופה שחלפה בין הדיונים ובו נתונים רלוונטיים נוספים ועדכניים [במ/14].
12. ב"כ הנאשם הלין על האופן בו התקיים הדיון וטען כי צריך היה להתקיים דיאלוג בינו לבין קצין המודיעין, שבמסגרתו ראוי לבחון אם המידע הוצלב ואומת ואם הוא עדכני. הסנגור חזר והדגיש את מיקום עבודתו הגלוי של הנאשם בשוק העירוני בחדרה, הפנה להחלטות של בתי משפט שונים שאפשרו ריצוי מאסר בעבודות שירות, גם לאחר ניסיונות חיסול בעוד שבנאשם לא ניסו כלל לפגוע בפועל, והמשך והיקשה מדוע לא לאפשר לנאשם לבצע עבודות שירות בנתניה. עוד הדגיש הסנגור כי המדינה נמצאת בימים אלה במצב חירום כליאתי והנאשם הוא נכה וחולה סכרת. ב"כ הנאשם חזר וטען כי מרשו אינו מסוכסך עם אף אחד. הנאשם עצמו ציין שמעולם לא גרמו לו נזק. ב"כ הנאשם הוסיף וטען כי לא בכדי החליטה כב' השופטת ארגמן לשלוח את הנאשם לממונה לצורך בחינת אפשרות לריצוי מאסר בעבודות שירות, ועתה מצוי הנאשם בפני שוקת שבורה.

13. ב"כ המאשימה טען כי אם אכן קיים חשש לפגיעה בנאשם עצמו או בסביבתו עקב ניסיון פגיעה בו, אין למשטרה יכולת לנבא מראש בדיוק מתי אותו אירוע עלול להתרחש, אך ניכר כי הממונה על עבודות השירות אינו מעוניין לחשוף אנשים נוספים לסיכון פגיעה. בהתייחס לטענת ב"כ הנאשם לגבי עצם שליחת הנאשמים לקבלת חוות דעת ממונה, הדגיש ב"כ המאשימה כי מתחמי הענישה שאליהם עותרת המאשימה הם גבוהים והרף התחתון שלהם גבוה מהרף העליון של עונש שניתן לרצות בעבודות שירות ועצם קבלת חוות דעת ממונה לא נועדה לנטוע בליבם ציפייה שיוטל עליהם עונש של מאסר בעבודות שירות. לפיכך, חזר ב"כ המאשימה וטען כי יש לאמץ את חוות הדעת שלא מצאה את הנאשם מתאים לריצוי מאסר בעבודות שירות.

דיון והכרעה

14. סעיף 51(ב) (לחוק העונשין קובע, בין היתר, כי בית המשפט לא יחליט שנאשם שנגזר עליו עונש מאסר בפועל לתקופה שאינה עולה על תשעה חודשים יישא את עונשו בעבודת שירות, אלא אם כן קיבל לפני מתן גזר הדין חוות דעת מטעם הממונה על עבודות השירות בדבר התאמת הנאשם לעבודת שירות וכן בדבר האפשרות להשמתו בה.

בסעיף 51(ב1) (1) לחוק נקבעה הוראה ברורה בנוגע להתייחסות הנדרשת בחוות דעת הממונה לעניין התאמתו או אי התאמתו של הנאשם לביצוע עונש המאסר בעבודות שירות. הוראה זו נקבעה במסגרת תיקון מס' 102 לחוק העונשין, תש"ע - 2009, וזו לשונה:

"(ב1) בחוות דעת הממונה יפורטו אלה:

(1) התאמתו, אי-התאמתו או מגבלות על התאמתו של הנאשם לביצוע עונשו בעבודת שירות, נוכח קיומו של יסוד סביר לחשש לפגיעה בגופו או בחייו של אדם, לרבות בנאשם עצמו, אם יישא הנאשם את עונש המאסר בעבודת שירות; קביעת אי-התאמתו או מגבלות על התאמתו של הנאשם תתבסס על חוות דעת שקיבל הממונה, אם ניתנה כזו, מקצין משטרה שהסמיך לכך ראש אגף חקירות והמודיעין במשטרת ישראל, עובד בשירות הביטחון הכללי שהסמיך לכך ראש אגף החקירות בשירות הביטחון הכללי או קצין בשירות בתי הסוהר שהסמיך לכך ראש חטיבת המודיעין בשירות בתי הסוהר, לפי העניין;"

יצוין גם כי סעיף 51(ב1) (2) לחוק העונשין עוסק בפירוט הנדרש בחוות דעת הממונה ביחס לאפשרות השמתו או אי-השמתו של הנאשם בעבודת שירות המתאימה למצבו הבריאותי ולמגבלותיו, אם ישנן.

15. סעיף 51(ב4) לחוק מפרט את האפשרויות העומדות בפני בית המשפט בהתייחס למידע שהתקבל בידי הממונה מאת משטרת ישראל, ושעליו מבוססת חוות דעת הממונה, שהינו מידע חסוי, וקובע כך:

"(ב4) (1) בית המשפט רשאי להורות לממונה להציג לפניו מידע כאמור בסעיף קטן (ב1) (1), שעליו מבוססת חוות דעת הממונה, שהוא חסוי על פי דין או שגילוי לנאשם או לבא כוחו עלול, לדעת גורם כאמור בסעיף קטן (ב1) (1), לפגוע בביטחון המדינה או בעניין ציבורי חשוב אחר (בסימן זה - מידע חסוי);

(2) לבקשת הנאשם או בא כוחו, יורה בית המשפט לממונה להתיר לנאשם לעיין במידע שעליו מבוססת חוות דעת הממונה לגביו; היה המידע שעליו מבוססת חוות הדעת כאמור מידע חסוי ומצא בית המשפט כי העניין שיש באי-גילוי עדיף מהצורך לגלותו לשם עשיית צדק, לא יורה על עיון הנאשם במידע האמור, ויורה לממונה להעביר לנאשם תמצית או פרטים של המידע החסוי, ככל שניתן לעשות כן בלי לפגוע בביטחון המדינה או בעניין הציבורי החשוב האחר;

(3) בית המשפט רשאי לעיין במידע חסוי אף שלא בנוכחות הנאשם ובא כוחו ובלי לגלות להם את תוכנו, אלא אם כן התנגד הנאשם לעיון בית המשפט במידע החסוי; התנגדות כאמור תיחשב כחזרה מהסכמת הנאשם לנשיאת עונשו בעבודת שירות;

- (4) הורה בית המשפט לממונה לתת לנאשם לעיין במידע חסוי שעליו מבוססת חוות הדעת, רשאי היועץ המשפטי לממשלה להגיש עתירה נגד גילוי המידע; עד למתן החלטה בעתירה לא יגולה החומר;
- (5) לצורך החלטתו בעניין התאמתו בלבד של הנאשם לעבודת שירות, רשאי בית המשפט להביא בחשבון גם מידע חסוי שהוא לפניו לפי סעיף קטן זה."
16. כאן המקום להזכיר את העיקרון הבסיסי, שריצוי עונש מאסר בפועל על דרך של עבודות שירות מהווה פריווילגיה שניתנת לנאשם, כאשר במקרים בהם לא ניתן לעשות כך, תישלל אותה פריווילגיה זאת, בין היתר, כאשר יש יסוד סביר לחשש בפגיעה בגופו או בחייו של אדם, לרבות בגופו של הנאשם עצמו (ר' למשל ע"פ 2234/21 מהראן אבו רביע נ' מדינת ישראל (6.11.22); ע"פ 6040/18 פלוני נ' מדינת ישראל (2.10.19)).
17. על פי החוק והפסיקה, חוות דעת הממונה איננה מחייבת את בית המשפט והיא בבחינת המלצה אשר בית המשפט רשאי לקבל או לדחות וכן בסמכותו לקבל הסברים מהממונה [ר' לעניין זה ע"פ 1650/07 גלב נ' מדינת ישראל (22.2.07)]. אם יתברר שהמלצת הממונה אינה סבירה או מתבססת על שיקול שאינו ענייני, עשוי בית המשפט להורות על ביטול ההחלטה. לצורך הפעלת שיקול דעתו זה, רשאי בית המשפט לעיין במידע החסוי אשר עמד בבסיס החלטת הממונה, ואף להביאו בחשבון במתן החלטתו.
18. בבוא בית המשפט לבחון את המידע הנוגע לנאשם עליו להיבדק "אל מול נתוני המיוחדים של הנאשם הספציפי ולמידת הסיכון שהוא נושא עימו, ואין צורך להוכיח אפוא התממשותה של הסכנה בוודאות גמורה" [ר' ת"פ (מחוזי ת"א) 40267/08 מדינת ישראל נ' חדיף (7.7.10)]. וכך הבהיר כב' השופט ג'ובראן בע"פ 779/08 אלי מוסלי נגד מדינת ישראל (1.4.09):
- "השיקול המרכזי שהניע את הממונה בגבשו את ההמלצה בעניינו של המערער הינו החשש לביטחון ולביטחון הציבור, כפי שהוצג לפניו על ידי משטרת ישראל, והחשש מפגיעה במוסד עבודות השירות ובמרחם היחסים עם המעסיקים השותפים למוסד זה. כאמור בית המשפט הוא האמון על קביעת הסכנה הנשקפת לנידון, או מן הנידון לציבור.."
19. במקרה דנן, עיינתי במעמד צד אחד במידעים המודיעיניים שהיוו את הבסיס לחוות דעתו של הממונה בדבר אי-התאמתו של הנאשם לריצוי עונש המאסר בעבודת שירות, כמו גם במידע שהתווסף לאחר מכן, בטרם הדיון השני שהתקיים בפניי וזאת בהתאם לסמכות המוקנית מכוח הוראת סעיף 51ב(4)(1-ו-3) לחוק העונשין. בנוסף, ולבקשתי, אף ניתנו הסברים והבהרות על ידי רפ"ק לוי ביחס למידעים המודיעיניים, מקורותיהם ומימנותם, וכן בהתייחס לטענות והתהיות שהעלה ב"כ הנאשם המלומד בטיעונו.
- בהקשר זה אציין כי לא מצאתי ממש בטרוניית ב"כ הנאשם לגבי אופן ניהול הדיונים, שכן החוק קובע מפורשות כי "בית המשפט רשאי לעיין במידע חסוי אף שלא בנוכחות הנאשם ובא כוחו ובלי לגלות להם את תוכנו" ולא נקבע - בחוק או בפסיקה - שאמור להתקיים דיון אינטראקטיבי בין הסנגור לקצין המודיעין של המשטרה (או של שב"ס) שהרי ממילא עמדת קצין המודיעין בדרך כלל מבוססת על חומר שצריך להישאר חסוי מפני הנאשם ובא כוחו (ר' למשל ע"פ 2234/21 אבו רביע הנ"ל, פס' 9; ת"פ 60473-09-22 מ"י נ' בנעים אליו הפנה הסנגור - פרוט' דיון מיום 12.7.23 שהתקיים ללא הנאשם וב"כ).
20. לאחר כל זאת, מצאתי כי קיימות אינדיקציות ממשיות, עדכניות ובעלות משקל לקיומו של איום מצד גורם עברייני בכיר כלפי הנאשם ולביסוס עמדת הממונה לפיה הנאשם אינו מתאים לריצוי מאסר בעבודת שירות, גם לא באיזור שונה ממקום מגוריו. המידע וההסברים שהוצגו בפניי עולים על הרף הנדרש על פי סעיף 51ב(1)(1) לחוק, המדבר על קיום "יסוד סביר לחשש", כאשר על המאזניים עלול להיות ללא רק שלומו של הנאשם, אלא גם של אחרים.
21. בהתייחס להצעת ב"כ הנאשם כי תישקל אפשרות של ריצוי עבודות שירות במקום מאובטח כגון תחנת משטרה, מתקן כליאה וכיו"ב, סבורני שהתנגדות המשטרה מוצדקת והדבר אינו מתאים, הן לאור המידע הנוגע לחשש מפני פגיעה בנאשם (ובמי שיימצא בסביבתו) והן לאור נתונים עדכניים נוספים שהובאו לידיעתי כאמור [במ/14].
22. מכל האמור, לאחר שנתתי דעתי לכלל הפרמטרים, כפי שפורטו עיל, שוכנעתי כי קיימת מסוכנות ויסוד סביר לחשש לפגיעה בגופו או בחייו של אדם, לרבות בנאשם עצמו (ויש להדגיש כי אין צורך בקביעה גבוהה מזו), הרי שמצאתי לקבל את עמדת הממונה על עבודות השירות שמצא את הנאשם בלתי מתאים לביצוע עבודות שירות, לאור התנגדות המשטרה.
23. לצד זאת, אציין כי מצאתי טעם בטענת ב"כ הנאשם לפיה לכאורה יש מקום שמשטרת ישראל תזהיר את הנאשם מפני סיכון אפשרי הנשקף לו. לפיכך אני מורה לקצין המודיעין רפ"ק ציון לוי לשקול, בשיתוף שאר הגורמים המקצועיים הרלוונטיים, להזהיר את הנאשם ו/או להנחות אותו, והכל בכפוף ובהתאם לנהלי המשטרה. אזכיר כי התיק קבוע לטיעונים לעונש לגבי שלושת הנאשמים ליום 9.10.24 בשעה 11:30. המזכירות תעביר ההחלטה למאשימה ולב"כ הנאשם 3.

המידע החסוי שהובא לעיוני (במ/1 - במ/14) ושני הפרוטוקולים של הדיונים החסויים שנערכו במעמד צד אחד ייחתמו במעטפה ויופקדו בכספת במזכירות בית המשפט.
ניתנה היום, ד' תשרי תשפ"ה, 06 אוקטובר 2024, בהעדר הצדדים.